

Spremembe na področju nošenja in uporabe orožja

O dredba o določitvi programa strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja varnostnega osebja za nošenje in uporabo orožja (Uradni list RS, št. 18/14) prinaša novosti, ki jih morata poznati in upoštevati delodajalec in varnostno osebje, ki pri svojem delu nosi orožje.

Boris Galekovič
odgovorna oseba za orožje, družba za varovanje Sintal

Nošenje strelnega orožja za varnostnike pride v poštev med varnostno bolj ogroženimi nalogami, kot so prevoz denarja (med opravljanjem teh nalog je nošnja orožja obvezna), intervencija in varovanje bolj ogroženih objektov.

KAJ PRINAŠA NOVA ZAKONODAJA

Nova odredba predpisuje poostrene pogoje, pod katerimi lahko varnostno osebje med opravljanjem nalog zasebnega varovanja nosi in uporablja orožje. Natančneje določa program strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja za varnostno osebje in tudi strokovno usposabljanje za izvajalce programa. Narekuje tudi, da se mora varnostno osebje stalno strokovno izpopolnjevati in najmanj vsakih pet let opraviti preizkus strokovne usposobljenosti. V družbi za varovanje Sintal smo sicer že doslej večkrat letno izvajali tako redna kot praktična usposabljanja.

Zakonske zahteve za nošenje orožja med opravljanjem dela so obširne in zahtevne.

PREDPOGOJI

Preden sme varnostnik med opravljanjem nalog nositi orožje, mora izpolniti obširne zakonske zahteve.

Med drugim mora:

- » imeti licenco za opravljanje nalog zasebnega varovanja (kar je predpogoj za službo varnostnika),
- » biti zaposlen pri ustrezno licencirani družbi za varovanje,
- » opraviti ustrezen zakonsko določen zdravniški pregled, kjer se preveri njegove psihofizične lastnosti,
- » pridobiti ustrezna dokazila na pristojni upravni enoti (upravna enota sproži preverjanje pri več različnih institucijah) in
- » opraviti tečaj in preizkus znanja o ravnanju z orožjem v skladu s predpisi o zasebnem varovanju in o obveznem organiziranju službe varovanja - o tem pišemo v tokratnem prispevku.

POTEK IZOBRAŽEVANJA

Program usposabljanja za nošenje in uporabo orožja, ki ga opredeljuje omenjena Odredba, je specialističen tečaj in ga opravljajo tisti varnostniki, ki bodo med opravljanjem nalog nosili orožje, torej ni obvezen za vse varnostno osebje. Tečaj lahko izvaja le institucija, ki ima javno pooblastilo. Pred izvedbo programa usposabljanja se z udeležencem opravi razgovor, nadaljuje se s teoretičnim in praktičnim izobraževanjem.

Cilji programa so:

- » spoznati vsebino kompleta prve pomoči in ga znati uporabljati,
- » izpopolniti in utrditi strokovno znanje glede normativne ureditve nošenja in uporabe orožja,
- » izpopolniti in utrditi znanje glede reda in varnosti na strelišču,
- » izpopolniti in utrditi strokovno ravnanje z orožjem,
- » utrditi in razviti varnostne standarde ter uporabo osebne

NOŠENJE OROŽJA JE NAMENJENO VAROVANJU ŽIVLJENJA

Na področju varovanja vedno stremimo k temu, da s premišljenim in doslednim preventivnim ravnanjem pridemo do zelenega cilja – varnosti oseb in premoženja, in sicer na kar najbolj umirjen način. Možni ukrepi varnostnega osebja segajo od opozorila do uporabe sredstev za vklepanje in vezanje. V idealnih razmerah bi bilo varovanje takšno, da bi s preventivnimi aktivnostmi potrebo po ukrepih odpravilo. Žal realnost tega ne omogoča, kar potrjuje dejstvo, da je varnostno osebje v določenih primerih celo primorano zaščititi sebe in druge ljudi s strelnim orožjem.

Sprejemljiva uporaba orožja je zakonsko zelo strogo določena. Zakon o zasebnem varovanju pravi, da sme pri opravljanju nalog zasebnega varovanja varnostnik uporabiti strelno orožje samo, če ne more drugače zavarovati življenja ljudi ali preprečiti neposrednega protipravnega napada, s katerim je ogroženo njegovo življenje ali življenje osebe, ki jo varuje. Preden varnostniki uporabijo strelno orožje, morajo, kadar okoliščine to dopuščajo, osebo, zoper katero naj bi uporabili strelno orožje, opozoriti s klicem: "Stoj, streljal bom!" in nato z opozorilnim strelom. Pri uporabi orožja torej ne gre za enega od možnih ukrepov varnostnika, temveč za samoobrambo ali obrambo tretjih oseb v nuji.

Neprestano izobraževanje ter osveževanje znanja in spretnosti sta nujna za vse osebe, ki pri delu nosijo orožje.

varovalne opreme,

- » vzdrževati veščine in sposobnosti nošenja in uporabe orožja.

Na začetku programa se udeleženci seznanijo z normativno ureditvijo področja; s pravicami in dolžnostmi v zvezi z nošenjem in uporabo orožja, pogoji za uporabo in nošenje orožja, opredelitvijo varnostnega orožja, odgovornosti ob nezakonitem nošenju, uporabi ali neustrezni hrambi orožja itd. Spoznajo določene vsebine organizacije in pogojev za izvajanje streljanja, kot so red in varnost na strelišču ter izvajanje streljanja, varnostna pravila pri izvajanju streljanja, uporaba kompleta prve pomoči, uporaba osebne varovalne opreme za vid in sluh, varnostni standardi pri ravnanju z orožjem, osnove balistike in elementi streljanja (merjenje, dihanje, proženje, drža orožja, položaji za streljanje) in pa orožje, ki ga varnostnik uporablja pri svojem delu.

Sledi izobraževanje iz prve pomoči, po katerem zna udeleženec oziroma udeleženka izvesti osnovne nujne ukrepe pomoči pri neposredni nevarnosti za življenje zaradi strelnih ran. Zna ugotoviti osnovne življenjske funkcije, pozna položaje in prenos poškodovanca, pozna ukrepe prve pomoči v primerih strelnih ran, kadar je oseba nezavestna, kadar jo je treba oživljati, kadar krvavi in kadar je v šoku.

MED IN PO NOŠENJU

Varnostnik mora orožje nositi tako, da je poskrbljeno za varnost njegove okolice in njega samega. To pomeni, da pištolo nosi v za to namenjenem toku, brez naboja v cevi in zaprto z varovalko. Kadar orožje ni v uporabi med opravljanjem nalog zasebnega varovanja, ga je potrebno skladiščiti v za to namenjenem prostoru, ki ima zakonsko določene specifikke. O tem se vodijo tudi evidence.

Sledijo vaje v streljanju s pištolo, ki jo varnostnik uporablja pri svojem delu. Vaje so sestavljene iz teoretičnega in praktičnega dela. Udeleženci se naučijo uporabljati teoretična znanja pri izvedbi vaj v streljanju, podučijo se o drži orožja v različnih strelskih položajih (prilagoditev strelskega položaja zaklonu, oviri, streljanje v gibanju, iz različnih položajev in pod različnimi taktičnimi situacijami itd.), nadaljuje se s progresivnostjo sinhronizacije proženja, merjenja, dihanja glede na taktično situacijo (omejitev časa, fizična obremenitev, prenos merilne točke, streljanje v pogojih zmanjšane vidljivosti itd.). Pripravijo orožje za različne taktične situacije, podučijo se tudi o postopku z orožjem po uporabi, ter o upoštevanju varnostnih standardov pri ravnanju z orožjem.

PREIZKUS STROKOVNE USPOSOBLJENOSTI

Opravljenemu tečaju sledi preizkus, ki obsega ocenjevanje teoretičnega

znanja, aktivnosti in postopkov na strelišču. Udeleženci morajo dokazati svoje poznavanje postopkov pred streljanjem obvladovanje teoretično-praktičnih strelskih znanj in veščin, kot so razstavljanje in sestavljanje orožja, priprava orožja za streljanje in delo na neposrednih pripravah, med streljanjem (streljanje s pištolo, ki jo uporabljajo pri svojem delu predpisane vaje) in po streljanju (delo z orožjem po streljanju, delo v varnostni coni, čiščenje orožja itd.). Kandidati mora biti ocenjen z oceno uspešno v vseh treh sklopih.

Pri vseh postopkih varovanja je potrebno veliko pozornosti posvečati varnosti varnostnega osebja in drugih oseb. S preventivnimi ravnanji lahko v veliki meri preprečujemo neželene situacije. Seveda vsakdo, ki med opravljanjem svojih nalog nosi orožje, želi, da mu ga ne bo treba uporabiti. Če pa vendarle pride do kritičnih trenutkov, je ključno, da varnostnik zna orožje uporabiti strokovno in varno. 50